

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Спеціальність – 7.02020401 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «спеціаліст»

Інститут мистецтв

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0262
«*[Signature]*» (прізвище, ініціали) 2016 р.

[Signature]

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» спеціальності 7.02020401 «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».

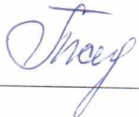
Розробник:

Гаркуша Людмила Іванівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від 13 січня 2016 року № 5

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Т.М. Пляченко

© Гаркуша Л.І., 2016
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма навчального курсу	7
IV. Навчально-методична карта дисципліни	9
V. Завдання для самостійної роботи студента	9
VI. Система поточного й підсумкового контролю	10
VII. Методи навчання	12
VIII. Методичне забезпечення курсу	13
IX. Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять	13
X. Рекомендована література	21
Основна література	21
Додаткова література	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчального курсу «Концертмейстерський клас» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньої програми підготовки фахівців відповідно до навчального плану галузі знань 0202 «Мистецтво» спеціальності 7.02020401 «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».

У програмі визначено:

1) зміст загальних та фахових компетентностей, які мають опанувати студенти у концертмейстерському класі відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів;

2) розподіл навчального матеріалу за модулями (змістовими модулями) та академічного часу для його засвоєння;

3) репертуар для проведення практичних занять у концертмейстерському класі;

4) форми й види навчальної діяльності студентів у процесі засвоєння курсу;

5) необхідне методичне забезпечення та систему оцінювання навчальних досягнень студентів з концертмейстерського класу.

Мета навчальної дисципліни – підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до концертмейстерської діяльності в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

Завдання навчального курсу:

– забезпечення практичної підготовки студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі;

– накопичення музичного матеріалу (шкільний пісенний репертуар, вокальні, хорові та інструментальні твори) для проведення різноманітних форм урочної та позаурочної музично-просвітницької діяльності;

– формування у студентів концертмейстерських умінь;

– володіння ансамблевими навичками;

– формування технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша, транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування тощо);

– удосконалення й розвиток інтерпретаторських умінь студентів;

– опанування навичок добору дидактично доцільного музичного матеріалу для музичного розвитку школярів.

Вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних **компетентностей**:

– *інструментально-виконавська* (вільне володіння музичним інструментом (інструментами) та здатність його використовувати у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; сформованість навичок ансамблевої гри; здатність організувати інструментальне музикування школярів на уроках музичного мистецтва та в позанавчальний час);

– *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).

Міждисциплінарний взаємозв'язок. Засвоєння навчального курсу «Концертмейстерський клас» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: основний музичний інструмент, додатковий музичний інструмент, постановка голосу, хоровий клас.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

Курс	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS: 1	Шифр та назва галузі знань: 0202 «Мистецтво»	Варіативна Рік підготовки: I Семестр: II
Кількість змістових модулів: 1	Шифр та назва спеціальності 7. 02020401 «Музичне мистецтво»	Аудиторні (практичні) заняття: 14 годин
Загальна кількість годин: 36	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Спеціаліст»	Самостійна робота: 22 години
Кількість годин на тиждень: 1		Модульний контроль: - Вид підсумкового контролю: залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семинарських	Практичних	Модульний контроль
II СЕМЕСТР							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Підготовка студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі							
1.1	Формування концертмейстерських навичок у процесі роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.	12	5			5	7
1.2	Закріплення концертмейстерських умінь і навичок.	12	5			5	7
1.3	Удосконалення концертмейстерських умінь, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх учителів музичного мистецтва.	12	4			4	8
УСЬОГО		36	14			14	22

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Підготовка студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі

Тема 1.1. Формування концертмейстерських навичок у процесі роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів

Розвиток навичок акомпанування, слухового контролю, використання педалізації з урахуванням характеру, жанру та особливостей музичних творів. Засвоєння професійних навичок акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями класичного романсу, українських вокальних творів,

особливостями акомпанементу дитячої пісні, специфіка читання з аркуша сольних та ансамблевих творів.

Література: 1.1; 1.5; 1.7; 1.9; 1.10; 1.11.

Тема 1.2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок

Підвищення рівня професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, розширення їх музичного світогляду, розкриття творчих можливостей кожного.

Розвиток виконавських здібностей. Оволодіння навичками ансамблевої гри: вміння слухати свого партнера, узгоджувати з ним виконання твору в єдиному темпі; вміння швидко орієнтуватися в нотному тексті. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності твору. Вміння виділяти головне і другорядне в нотному тексті.

У процесі вивчення музичного твору шкільного репертуару вирішувати завдання виконавської організації студентів, розвиток їх самостійності та ініціативності, пропонуванням нескладних творів для самостійного вивчення. Виховувати виконавські навички, домагаючись продуманого та яскравого виконання ансамблевого твору. Вивчення дитячого репертуару на заняттях з концертмейстерського класу передбачає опанування сучасних стилів на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул танцювальної музики.

Література: 1.2; 1.3; 1.4; 1.6; 1.9.

Тема 1.3. Удосконалення концертмейстерських умінь, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх учителів музичного мистецтва

Удосконалення техніки читання нот з аркуша зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування шкільних пісень на 0,5 та 1 тон вгору і вниз. Імпровізація на задану тему зміненням ритмічної основи, фактури. Особливості звуковидобування у творах різних стилів, жанрів, форм. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Спрощення та ускладнення фактури акомпанементу, читання з аркуша більш складних за фактурою творів. Гармонізація мелодії з використанням елементів імпровізації, поєднання одночасно мелодії та акомпанементу.

Література: 1.8; 1.12; 1.14.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»
ОКР «Спеціаліст», II семестр.

Практичні заняття – 14, самостійна робота – 22. Разом – 36 годин

Модулі	Змістовий модуль 1		
Назва модуля	Підготовка студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі		
Кількість балів за модуль	217		
Кількість занять	5	5	4
Теми занять	Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок у процесі роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів	Тема 1.2 Закріплення концертмейстерських умінь і навичок	Тема 1.3 Удосконалення концертмейстерських умінь, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх учителів музичного мистецтва
Відвідування	2,5	2,5	2
Робота під час занять	50	50	40
Самостійна робота (бали)	25	25	20
Види поточного контролю			
Усього за період роботи до заліку – 217 балів. Коефіцієнт – 2,17			

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1	Тема 1.1. Засвоєння професійних навичок акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями акомпанементу дитячої пісні, специфікою читання з аркуша сольних та ансамблевих творів.	7	Ноти	Контроль на практичному занятті	25
2	Тема 1.2. Розвиток виконавських здібностей. Оволодіння навичками ансамблевої гри: вміння слухати свого партнера, узгоджувати з ним виконання твору в єдиному темпі, вміння швидко орієнтуватися в нотному тексті. Відчувати динамічну, ритмічну та художню цільність твору, вміння чути головне і другорядне.	7	Ноти	Контроль на практичному занятті	25
3	Тема 1.3. Удосконалення техніки читання нот з аркуша зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування шкільних пісень на 0,5 та 1 тон вверх і вниз Спрощення фактури акомпанементу, або ускладнення. Імпровізація на задану тему, змінюючи ритмічну основу, фактуру. Закріплення виконавських навичок, знання особливостей звуковибудування в різних творах.	8	Ноти	Контроль на практичному занятті	20
Усього		22			70

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення спеціалістів з навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено накопичувальну систему балів.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного й підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Розподіл балів за видами навчальної роботи

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1	Відвідування практичних Занять	0,5	14	7
2	Робота на практичних заняттях	10	14	140
3	Модульне контрольне прослуховування			
4	Самостійна робота студента	5	14	70
5	Усього			217
	Коефіцієнт			2,17

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Концертмейстерський клас» застосовують такі *методи*:

- *усного контролю* (прослуховування навчальної програми, співбесіди).
- *самоконтролю*: уміння самостійно проаналізувати, оцінити виконання творів програмового репертуару, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – студент виявив відмінне володіння музичним інструментом, високий рівень виконавської техніки та інтерпретаційних умінь, бездоганно виконав твори навчальної програми відповідно до програмових вимог з концертмейстерського класу.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – студент виявив добрий рівень

		володіння музичним інструментом та успішно виконав твори навчальної програми з дотриманням авторського тексту та інтерпретаційного плану з незначними концертмейстерськими огріхами.
C	75 – 81 балів	Добре – в загальному вірне відтворення нотного тексту творів програми з певними текстуальними помилками. Студент виявив належний рівень концертмейстерських умінь.
D	69 – 74 балів	Задовільно – студент виявив достатній рівень концертмейстерських умінь та знання творів навчальної програми, але допустив кілька суттєвих текстуальних помилок.
E	60 – 68 балів	Достатньо – рівень володіння концертмейстерськими навичками та знання творів навчальної програми задовольняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – студент продемонстрував посередній рівень концертмейстерських умінь, допустив значну кількість текстових помилок і технічних огріхів. Студент має можливість повторного складання заліку.
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – студент допустив суттєві помилки в тексті твору, виявив низький рівень концертмейстерських умінь та неспроможність до подальшого навчання у ВНЗ (потребує обов'язкового повторного вивчення курсу).

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентіві упродовж вивчення навчального курсу
«Концертмейстерський клас»**

II семестр			
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)			МКР
Тема 1	Тема 2	Тема 3	
77,5	77,5	62	–
Усього за період роботи до заліку – 217 балів, що прирівнюється до 100 балів з урахування коефіцієнта 2,17			

Репертуарні вимоги для підсумкового модульного контролю: виконання перед комісією 2-х різностильових творів (фортепіанний ансамбль або дует – скрипка, фортепіано), другий – вокально-інструментальний ансамбль (арії, романси та пісні у супроводі фортепіано). Студент також повинен прочитати незнайомий твір з аркуша та транспонувати.

Вимоги до виконання: якісне виконання музичних творів, добре почуття ансамблю, стильова переконливість, високий художній підхід до інтерпретації музичних творів.

Орієнтовні програми, які виносяться на підсумковий модульний контроль

1. Данькевич К. Монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький».
2. Брамс Й. Угорський танець №1.
3. Читання з аркуша та транспорт: пісні для учнів загальноосвітньої школи. Упор. Греков, К., муз. Україна, 1987р.

1. Рахманінов С. вір. Галіної Г. Как мне больно.
2. Лисенко М. Пісня Наталки з опери «Наталка Полтавка».
3. Українські народні пісні для дітей. Упор. Зеленецька, К, 2006 р. (читання з аркуша і транспонування).

1. Глюк Х.В. Арія Орфея з опери «Орфей та Евридика».
2. Кос – Анатольський А. вір. Франка І. Ой, ти дівчино з горіха зерня.
3. Щуровський Ю. Місячне сяйво (для 2-х фортепіано).

1. Вівальді А. Концерт для скрипки і фортепіано ля мінор.
2. Чайковський П. вір. Ратгауза Д. Снова, как прежде один.
3. Заремба В. вір. Петренка М. Дивлюсь я на небо.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1. За джерелом інформації:

Словесні: пояснення, розповідь, бесіди.

Наочні: практично-виконавський показ, спостереження.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: виконавський показ викладача, створення ситуації зацікавленості, заохочення до концертної діяльності.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальні посібники з теорії і методики концертмейстерської діяльності.
2. Нотний матеріал для проведення практичних занять.
3. Робоча навчальна програма.

IX. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Арії

- Бах І.С. Арія з кантати № 21 «Seufzer, Tränen».
- Бах І.С. Арія альту з ораторії «Страсті за Матфієм».
- Бетховен Л.В. Арія Флорестана з опери «Фіделіо»
- Бородін О. Арія Кончака з опери «Князь Ігор». Арія Князя Ігоря з опери «Князь Ігор».
- Верді Дж. Арія Джильди з опери «Риголетто» («В храм я вошла...».
Пісенька Герцога з опери «Риголетто».
Арія Жермона з опери «Травіата» («Ты забыл край...»).
- Глюк Х.В. Арія Орфея з опери «Орфей та Евридика».
Арія Паріса з опери «Паріс і Єлена».
- Глінка М. Арія Сусаніна з опери «Іван Сусанін».
- Гуно Ш. Балада Маргарити з опери «Фауст».
- Даргомижський О. Каватина князя з опери «Русалка». Аріозо Наташі з опери «Русалка».
- Данькевич К. Розповідь Кривоноса («Тяжко, друзі...») з опери «Богдан Хмельницький».
Монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький».
- Майборода Г. Аріозо Милани з опери «Милана».
Арія Олекси з опери «Арсенал».
- Моцарт В.А. Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».
- Лисенко М. Аріозо Тараса з опери «Тарас Бульба».
- Лисенко М. Арія Петра з опери «Наталка Полтавка». Пісня Наталки з опери «Наталка Полтавка».
- Прокоф'єв С. Пісня Дівчини з кантати «Олександр Невський».
- Пуччіні Д. Арія Мадам Батерфляй з опери «Чіо-Чіо Сан».
- Пуччіні Д. Арія Рудольфа з опери «Богема».
- Сен-Санс К. Арія Далілі з опери «Самсон і Даліла».
- Скарлатті А. Арія «Ах, нет сил сносить терзанья...».
- Рахманінов С. Романс молодого цигана з опери «Алеко».
Каватина Алеко з опери «Алеко».
- Рубінштейн А. вір. І. Тургенева Балада («Перед воеводой молча он стоял».
- Римський – Корсаков М. Пісня Левка з опери «Майская ночь».
- Чайковський П. Аріозо Германа «Прости, небесное созданье» з опери

«Пікова дама».
Аріозо Іоланти з опери «Іоланта».
Пісня Наташі «Соловушка в дубравушке» з опери
«Опричник».
Аріозо Онегіна з опери «Євгеній Онегін».
Аріозо Куми з опери «Чародійка».

Класичні романси

- Аляб'єв О. Вибрані романси і пісні у супроводі фортепіано.
Балакірев І. Вір. Кольцова «Обойми, поцелуй».
Вір. Арсен'єва «Баркарола».
Вір. Лермонтова «Слышу ли голос твой».
- Бородин О. Вір. Пушкіна «Для берегов Отчизны дальней», «Спящая княжна».
- Брамс І. «Ранок», «Пісня дівчини». «В зеленых ивах дом стоит»
«Как сирень расцветает любовь моя». «Ода Сафо».
- Булахов П. «Не пробуждай воспоминаний». «И нет в мире очей».
Вір. Ленського «Девушка – красавица». «Гори, гори, моя звезда».
- Варламов М. Вибрані романси і пісні для голосу у супроводі
фортепіано. – М.: Музыка, 1984.
- Гурільов О. Вір. Губерга «Сердце - игрушка».
Вір. Дьякова «Воспоминание».
Вір. В'яземського «Радость – душечка, красна-девица».
Вір. Кольцова «Разлука», «Отгадай, моя, родная», Грусть девушки».
Вір. Берга «Право, маменьке скажу».
Вір. Сільського «Улетіла пташечка», «Гори, звездочка,
блистай, ясная». Вір. Макарова «Колокольчик».
Вір. Лермонтова «И скучно, и грустно».
Вір. Грекова «Вьется ласточка сизокрылая».
Вір. Люберецького «Домик – крошечка».
Вір. Полежаєва «Сарафанчик».
- Гріг Е. Вір. Гейне «Стара пісня». «Восени»,
Вір. Андерсена «Люблю тебе». «Троянди».
- Глінка М. Вір. Баратинського «Не искушай меня без нужды».
Вір. Жуковського «Бедный певец».
Вір. Пушкіна «Не пой, красавица, при мне»,
«В крови горит огонь желанья». «Я помню чудное
мгновенье». «Я здесь, Инезилья».
Вір. народніе «Ах, ты душечка, красна девица».
Вір. Забіли «Не щебечи, соловейку». «Гуде вітер».
Вір. Голіцина «Забуду ль я», «Скажи зачем».
«Сомнение», «К ней». «Не говори, что сердцу больно»
- Дебюссі К. «Зоряна ніч». «Фантоші».
- Дюбюк А. «Улица, улица».
- Даргомижський О. Вір. Пушкіна «В крови горит». «Ночной зефир,
струит эфир». «Мне грустно».
Вір. Дельвіга «Шестнадцать лет».
Вір. Лермонтова «И скучно, и грустно».
Вір. Курочкіна «Червяк», «Расстались гордо мы».
Вір. Н. Язикова «Влюблен я, дева – красота».
Вір. Вейнберга «Титулярный советник».
- Кюї Ц. Вір. Пушкіна «Царскосельская статуя». «Ты и Вы».
Вір. Немировича – Данченка «Коснулась я цветка».

- Массне Ж. «Ти відкрий очі блакитні». «Елегія»,
«Слезы Шарлотты» з опери «Вертер».
- Мокроусов Б. Вір. Алімової «Хороши весной в саду цветочки».
Вір. Ісаковського «Одинокая гармонь».
- Мусоргський М. Вокальний цикл «Детская».
- Рахманінов С. У врат обителя святой....Увял цветок...
О, нет, молю, не уходи!.. Соч.4 № 1. Утро. Соч.4 №2.
Полюбила я на печаль свою... Соч.8 № 4
Не пой, красавица... Соч.4 №4. Сон. Соч.8. №5
Сирень. Соч. 21 № 5. Островок. Соч.14. №2.
Я был у ней... Соч 14 №3. Здесь хорошо...
Соч.21 №7.
Как мне больно....Соч.21 №12.
Вчера мы встретились.Соч.26 №13.
Романсы. Полное собрание -М. Музыка, 1967
- Римський – Корсаков М. Вір. Кольцова «Пленившись розой, соловей...»
Вір. Пушкіна «На холмах Грузии».
Вір. Майкова «О чем в тиши ночей».
Вір. Гейне «Когда гляжу в твои глаза».
Вір. Толстого А. «Запад гаснет в дали бледнорозовой»
«То было раннею весной». «Октава».
«Не ветер, вея с высоты...».
- Чайковський П. Вір. Фета «Я тебе ничего не скажу».
Вір. Мея «Нет, только тот кто знал».
«Хотел бы в единое слово».
Вір. Апухтіна «Забыть так скоро».
Вір. Романова «Растворил я окно».
«Ночь». «Серенада Дон Жуана».
«Зачем». «Я ли в поле да не травушка была».
«Нам звезды кроткие сияли».
Вір. Толстого А. «На нивы желтые». «Не верь,
мой друг». Вір. Чайковського М. «Страшная
минута».
- Шуман Р. «Посвящение» из цикла Мирты. Цикл пісень, тв.25
Пісні та романси, тв.27. /Собрания вокальных
сочинений/.
Песни для голоса с фортепіано. –М: Музгиз, 1962
- Шуберт Ф. Вір. Мюллера «Форель». «Девушка и смерть».
«Молодая монахиня». «Серенада».
- Штраус Р. «Посвящение». «Серенада».

Пісні італійських композиторів

Денца Л.	вір.	Р. Пальяре	«Дивні очі»
Каніо Е.	вір.	А. Каліфано	«Закоханий солдат».
Капуа Е.	вір.	В. Руссо	«О, Марі».
Куртіс Е.	вір.	Л. Бовіс	«Не плач».
Мельо В.	вір.	народні	«Тірітомба».
Гості П.	вір.	Л. Джіакомо	«Марек'яре».
Тальяфері Е.	вір.	Л. Бовіс	«Страсть».

Українські народні пісні

Вірші Т. Шевченка - Думи, мої...

- Така її доля...
- Сміються, плачуть солов'ї...
- Ой, зійди, зійди...
- Ніч яка місячна...
- Стоїть гора високая...
- Вечір на дворі...
- Ой, по горі, по горі...
- Ти казала прийди, прийди...
- Українське весілля.
- Чорнії брови.
- Взяв би я бандуру...
- Ой, під вишнею...

Пісні сучасних українських композиторів

Шамо І.	вір. Д. Луценка	Києве мій.
	вір. М.Ткача	Тільки в Києві.
	вір. В. Курінського	Проводжала мати...
	вір. Д. Луценка	Осіннє золото.
Білаш О.	вір. Д. Павличка	Два кольори.
	вір. М. Ткача	Ой, висока та гора... Ясени.
		Сніг на зеленому листі.
		Соняшник.
	вір. Б. Олійника	Мелодія.
Майборода П.		Пісня про рушник. Моя стежина.
	вір. А. Малишка	
Філіпенко В.		Синові в дорогу
	вір. М. Сингаївського	
Верменич В.		Чорнобривці.
	вір. М. Сингаївського	
Сандлер О.	вір. М. Сома	Пливе Дніпро.
Рожавська Ю.	вір. М. Реви	Летять, ніби чайки...
Поклад І.	вір. М. Ткача	Моя Україна!
Морозов О.	вір. В. Крищенко	Одна Єдина!

Український романс

Бортнянський Д.	«Гімн місяцю».
Білаш О.	«Минуле не вернуть».
Веріковський М.	«Все тобі», «Образ кохання».
Гулак – Артемівський С.	«Стоїть явір над водою».
Данькевич К.	«Пісня Олесі».
Дичко Л.	«Воля народу», «Спомин про літо».
Єдличко О.	«Гомін, гомін по діброві».
Заремба В.	«Дивлюсь я на небо».
Кропивницький М.	«Соловейко».
Кос – Анатольський А.	«Ой, ти дівчино з горіха зерня». «Я тебе кохаю».
	«Ой, піду я межі гори». «Ой, коли б я сокіл».
	«Солов'їний романс». «Ти не забудь».
Колеса М.	«Я марила всю нічку». «Два потоки».
Косенко В.	«Реве та стогне Дніпр широкий». «Колискова».
	«Вони стояли мовчки». «Мені сумно».
	«О, не дивуйсь». «Говори, говори».

Лисенко М.	«Айстри». «Нічого, нічого». «Минають дні». «Мені однаково». «Ой, одна я, одна». «Ой, не світи, місяченьку». «У сні я плакав». «Чого мені тяжко». «Ой, я нещасний». «Смутної провесни». «Чого ж вода каламутна». «Вогні горять». «Безмежнеє поле». «Садок вишневий».
Людкевич С. Маркевич М. Майборода Г.	«Таємниця». «Спи, дитинко моя». «Нащо мені чорні брови». «Полягли жита». «Я марила всю ніч». «Запливай же, роженька весела». «Гаї шумлять».
Надененко Ф.	«Без вас вам все сказав би знову». «Осінь». «Сонце». «Чорнії брови, карії очі». «Прощай». «Чого з'являєшся мені у сні...». «Квіти останні». «Силует».
Рубець О. Ревуцький Л. Сковорода Г. Степовий Я.	«Думи мої, думи...». «Ну, розкажи». «Не питай». «Брате мій». «Стоїть явір над водою». «Із-за гаю», «Сонце сходить» (вір. Т.Шевченка). «Слово». «Місяць ясененький» (вір. Л.Українки) «Утоптала стежечку». «Ноктюрн». «Ой, три шляхи широкії» (вір. Т. Шевченка) «Зацвіла в долині». «Степ». «Вечірня пісня».
Стеценко К.	«Хотіла б я піснею стати». «Стояла я і слухала весну». «Дивлюсь я на ясні зорі» (вір. Л. Українки).
Шамо І.	«Україно, любов моя». «Києве мій». «Не шуми, калинонько». «Незабудка» (вір. Д. Луценка).

Література:

1. Пісні для голосу в супроводі фортепіано. –К.: Музична Україна, 1975.
2. Романси композиторів України для голосу і фортепіано. Упор.М. Завалишина.
3. Романси українських композиторів – класиків. Для жіночого голосу в супроводі фортепіано. –К.: Музична Україна, 1990.

Твори для самостійного вивчення, читання з аркуша і транспонування

Шкільні пісні

Вербицький М.	«Гімн України».
Гебера Г.	«Вчителька».
Гайворонський М.	«Їхав стрілець на війноньку».
Долинський М	«Жила собі на лінієчці нота».
Дубравін С.	«Дощова пісенька».
Дремлюга М.	«Розквітали яблуні в садах», «Пісня про школу».
Завалишина М.	«Квіти», «Ми любимо весну», «Букет мамі».
Іванников М.	«Приходьте в ліс», «Скрипочка співає», «Наша мама».

Касьянов В.	«Рідна мова», «Земле, доле моя».
Кишко І.	«Рідний край».
Кириліна І.	«Дім під дахом голубим», «Я співаю від душі».
Карасьов М.	«Новорічна хороводна», «Рибка».
Крижанівський Д.	«Реве та стогне Дніпр широкий».
Левітова Л.	«Біля річки», «Калинова сопілочка».
Лисянський Л.	«Скільки сонечка кругом».
Лисенко М.	«Зажурилася Україна», «Ой, зійшла зоря вечірняя», «Вийшли в поле косарі».
Лазаренко А.	«Каштани».
Надененко Ф.	«Сніжок».
Попатенко Т.	«Урок», «Це для нас», «Кошеня», «Цуценя».
Поклад І.	«Дикі гуси», «Краю мій лелечий».
Рожественський Р.	«Водичка».
Рожавська О.	«Сонечко», «Коломийка».
Сандлер Л.	«Колискова».
Шевченко Ю.	«Мій голубе ніжний», «Що казало сонце», «Бембалабемба».
Білоруська народна пісня	«Сів комарик на дубочок».
Грузинська народна пісня	«Сонце».
Латиська народна пісня	«Вій, вій вітерець».
Російська народна пісня	«У ворот воротиков».
Словацька народна пісня	«Спи, моє серденько».
Українські народні пісні:	«Над річкою бережком», «На городі будяк», «Подоляночка».

Література:

1. Салевич В. Збірка пісень. - Харків, 2002.
2. Пісні для учнів 3-4 кл. загальноосвітньої школи. Упор. Л. Греков. К.: Музична Україна, 1987 р.
3. Пісні з дитячих кінофільмів. Для дітей молодшого і середнього віку. - К: Музична Україна, 1980 р.
4. Українські народні пісні для дітей. Упор. Верещагіна. – К.: Музична Україна, 1986 р.
5. Українські народні пісні Лемківщини. Оброб. М. Колеси. – К.: Советский композитор, 1959 р.
6. Улыбка. Популярные песни из детских мультфильмов и телефильмов. Упор. Матвеева. - Вып. 1. – М.: Музыка, 1989.
7. Українські народні пісні для високого голосу і дуети в супроводі фортепіано. Упор. В. Миркотан. - М.: Музыка, 1974. Хрестоматія.
8. Музыка, 1 клас. Упор. С.Науменко. Кримнавчпеддержвидав, 2004.

Рекомендовані твори для виконання в інструментальному ансамблі Скрипка і фортепіано

- Бах І.С. Шість сонат для скрипки і фортепіано. Зошит 1-М.: Музгіз, 1954.
 Бетховен Л.В. Каприс для скрипки і фортепіано. Варшава. Польське музичне видавництво, 1970.

- Complete string quartets. Транскрипція для гри на фортепіано в чотири руки. Op. 74,95, 127, 130-133,135.
- Бізе Ж. Квітнева пісня. Старовинна пісенька. Пастораль.
- Брамс Й. Угорські танці №1, №8. М. Музика, 1981.
- Венявський Г. Легенда. Скерцо – тарантела. М.: музика, 1989.
- Верьовка Г. Лірична пісня для скрипки і фортепіано. К, 1936.
- Вівальді А. Концерт ля мінор для скрипки і фортепіано.
Концерт Соль мажор для 2-х скрипок з фортепіано.
Муз.1966.
- Лисенко М. Елегія пам'яті Т. Шевченка.-к,1950.
- Ліст Ф. Угорська рапсодія для скрипки і фортепіано. Концертна обробка І. Губая. –М: музгиз, 1955.
- Лядов О. П'єси у перекладі для скрипки і ф-но. –М: Музика,1974.
- Моцарт В.А. Сонати для скрипки і фортепіано. Ред. Б. Паумгартнера і Мюллера. М.: Музика,1988.

Література:

1. П'єси італійських композиторів XVII – XVIII ст.. для скрипки і фортепіано. Упор. Ю. Уткін. –М: Музика, 1972.
2. П'єси радянських композиторів для скрипки і фортепіано. - Упор. і ред. М.Бугачевська. Вип. 2.-М: Сов. Композитор,1972.
3. Прокоф'єв С. П'ять п'єс з музики до балету «Попелюшка».
4. Обр. для скрипки і ф-но М. Фіхтенгольца. –М: Музика, 1969.
5. Ревуцький Л. Українські народні пісні. Аранж. для 2-х скрипок з фортепіано А. Циніса. –К.,1971.
6. Римський – Корсаков М. Фантазія на теми з опери «Золотий півник».
7. Сарасате П. Циганські наспіви. Для скрипки і фортепіано. –К: Муз. Україна, 1967.
8. Твори вірменських композиторів для скрипки і фортепіано. –М: Сов. композитор, 1988.

Фортепіанні ансамблі

- Аренський А. Сюїта для двох фортепіано. Вальс тв. 33.
- Араратян В. Лірична пісня. Марш.
- Бах І.С. Алегро з сонати сі мінор. Адажіо. Арія (Страсті по Матфію).
- Бетховен Л.В. Турецький марш до п'єси «Афінські руїни».
Шість варіацій. Три марші.
- Брамс І. Угорські танці.
- Бородін О. Полька ре мінор. Танець дівчат з опери «Князь Ігор».
Гімн великому місту з балету «Мідний вершник».
Біля струмка.
- Гайдн Й. Угорське рондо. Вчитель та учень (варіації). Симфонія II.
- Гаврилін В. Одинок гармонь. Весела прогулянка. Полька ре мінор.
- Гендель Г. Алегро з «Музики на воді».
- Гершвін Дж. Пісня Порги з опери «Порги і Бесс».
- Глінка М. Вальс – фантазія. Краков'як з опери «Іван Сусанін».
Марш Чорномора з опери «Руслан і Людмила».
- Гріг Е. Сюїта «Пер – Гюнт».
- Глієр Р. Гімн Великому місту з балету «Мідний вершник». Біля струмка.

Гуно Ш.	Вальс з опери «Фауст».
Дворжак А.	Слов'янські танці.
Дебюссі К.	Танець ляльки. Вальс ре бемоль мажор.
Дунаєвський І.	Увертюра до к-му «Діти капітана Гранта».
Євлахов О.	Вальс з балету «Ивушка».
Ешпай А.	Російська грайлива. Колискова. Танець.
Золотарьов В.	Дві українські народні пісні.
Кац С.	Чотирнадцять дитячих п'єс для фортепіано.
Колодуб Ж.	Пісня.
Косенко В.	Гавот.
Крейн А.	Плясова.
Мендельсон Ф.	Шість дитячих п'єс. Ноктюрн.
Мійо Д.	Сюїта «Скарамуш».
Мірзоев М.	Марш.
Моцарт В.А.	Марш До мажор. Увертюра з опери «Чарівна флейта».
Лисенко М.	Транскрипція на тему запорізького маршу.
Мусоргський М.	Гопак з опери «Сорочинський ярмарок».
	Колокольний дзвін з опери «Борис Годунов».
Онеггер А.	Концертіно.
Прокоф'єв С.	Вальс з опери «Війна і мир». Пісня без слів.
	Буре з балету «Попелюшка». Гавот з класичної симфонії.
Равель М.	Фокстрот. Пavana сплячої красуні.
Раков М.	Весняне пробудження. Поетична картинка. Полька.
	Гумореска.
Рахманінов С.	Італійська полька. Романс. Баркарола з сюїти «Фантазія».
Римський – Корсаков М.	Симфонічна сюїта «Шехерезада».
Свиридов Г.	«Зимова дорога» музична ілюстрація до повісті О. Пушкіна «Заметіль».
Скорульський О.	Танок сніжинок з балету «Лісова пісня».
Соловйов – Седов В.	Галоп. Перепляс. Полька – кадрили.
Сорокін К.	Вальс тв.31.
Соснін С.	Марш мишенятки з музичної казки «Кіт у чоботях».
Соколовський Ю.	«На велотреці».
Стравінський І.	Колискова з балету «Жар – птиця».
Танеєв С.	Романс.
Хачатурян А.	Погоня з балету «Чіпполіно». Вальс з драми «Маскарад».
	Танці з балету «Гаяне».
Хренніков Т.	Адажіо, вальс з балету «Гусарська балада».
	Дві п'єси з опери «Хлопчик – велетень». Пісня. Танець.
Чайковський П.	Вальс з балету «Лускунчик». Вальс квітів з балету «Спляча красуня». Чотири російські пісні.
Шостакович Д.	Святковий вальс. Прелюдія. Тарантела. Сумна пісня.
	Концертіно. Весняний вальс з балетної сюїти №2.
Шуман Р.	Дитячий бал (6 танцювальних п'єс). Експромт.
Шуберт Ф.	Лендлери. Симфонія ся мінор.
Штраус І.	Полька До мажор.
Щуровський Ю.	Фуга. Поема. Гумористичний танець. Іспанський Танець. Місячне сяйво.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Аспекти підготовки піаніста в музикальному вузе: Сб.тр. – Вып.141, РАМ им. Гнесиных.-М.,2000. - 126 с.
- 2.Архимович Б.О., Титович В.І. Науково-методичні засади викладання курсу «Фортепіанний ансамбль». Збірник наукових праць, вип. 2. НПУ 2001р.
- 3.Василець В.В. Фортепіанний ансамбль в російській та українській музичній культурі XIX-XXст.// Розвиток інноваційних процесів у навчально – виховних закладах. – Ч.І. Мистецтвознавство: 36. наук. Праць.2003. – С. 51-57.
- 4.Власенко І. Інтерпретаційні аспекти фортепіанних ансамблів // М. Равеля // Науковий вісник НМАУ. Вип.. 14. –К.: 2000. – С.119-125.
5. Готліб А. Заметки о фортепианном ансамбле. – В кн.: Музыкальное исполнительство. – М. -1973. - С.75-101.
- 6.Згурська Н.М. Методика формування музично-виконавської культури майбутнього вчителя: збірник наукових праць, вип..2 НПУ-2001р.
- 7.Клас концертмейстерського мистецтва. Програма для фортепіанних факультетів консерваторій. –М., 1967, - 32 с.
- 8.Концертмейстерська діяльність: історія, теорія, практика./ Львівська Державна музична академія ім.. М.Лисенка. – Львів: Сполом.,2005.-108с.
9. Кубонцова Є.І. Концертмейстерський клас: Учебний посібник для студентів. - М.: Академія,2002. - 192 с.
10. Мур. Д. Співак і акомпаніатор: Спогади. Роздуми про музику. -М.: Радуга,1987.-429 с.

Додаткова література:

1. Возная И., Геталова О. Акомпанемент /Изд. Композитор. – СПб, 2009.
2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова // К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 84 с.
3. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова // К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 100 с.
4. Живов Л. Работа в концертмейстерском классе над пушкинскими романсами М.Глинки (О работе концертмейстера, М., Москва, 1974р.
5. Живов Л.Подготовка концертмейстеров – аккомпаниаторов в музыкальном училище /Методические записки по вопросам музыкального воспитания, М.,1996.
6. О работе концертмейстера: учебное пособие для фортепианных факультетов вузов. – М. : Музыка,1974. – 160 с.
7. Рафалович О.В. Транспонирование в классе фортепиано / ред. Л. Раабена. / - Л.: Музыка,1963.-37с.
8. Шендерович К. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. – М. : Музыка,1996. – 206 с.
9. Шляхи удосконалення художньо-естетичної освіти учнівської молоді в умовах відродження національної культури. КДПУ-1992р.